

Folkhälsomyndigheten

registrator@folkhalsomyndigheten.se
jessica.storm@folkhalsomyndigheten.se
li.nordstrom@folkhalsomyndigheten.se

Stockholm 2021-06-21

REMISSYTTRANDE;

Förslag till föreskrifter om ändring i Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2021:2) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (Ert diarienummer 02765-2021)

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 5 430 medlemsföretag med runt 8 090 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferens-anläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer, museer samt turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har tagit del av rubricerade förslag och får härmed inkomma med följande.

YTTRANDE

De föreslagna ändringarna

Regeringen har den 14 juni 2021 remitterat promemorian Lättade deltagarbegränsningar för sammankomster och tillställningar, sektionering och särskilda bestämmelser för demonstrationer och mässor (S2021/05005) med förslag till vissa ändringar i förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (begränsningsförordningen). Förslagen innebär bl.a. att Folkhälsomyndigheten får ta fram föreskrifter om t.ex. sektionering och mässor.

De förslag som Folkhälsomyndigheten ger i nu aktuell remiss är en anpassning av Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2021:2) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 till regeringens förslag till ändringar i begränsningsförordningen.

Folkhälsomyndighetens förslag till ändringar avser i huvudsak följande.

- För mässor innebär förslagen att besökarna och utställarna ska informeras om hur smitta kan undvikas och det ska tillhandahållas tvål och vatten eller handdesinfektion. Gångar mellan borden ska utformas så att trängsel undviks och utställarna ska anvisas en plats för sin monter. Det föreslås också krav på dokumentation av vidtagna smittskyddsåtgärder samt allmänna råd för mässor som genomförs utomhus om hur man som anordnare kan säkerställa att trängsel undviks samt för mässor inom- och utomhus som omfattar särskilda risker ur smittskyddssynpunkt, som exempelvis föreläsningar eller föredrag. Vidare föreslås nya allmänna råd om hur trängsel kan undvikas på mässor.
- För allmänna sammankomster och offentliga tillställningar utan anvisad sittplats för deltagarna föreslås att sällskap ska kunna hålla ett avstånd om minst en meter i sidled samt framåt och bakåt från andra sällskap och att antalet i ett sällskap inte får vara fler än fyra. Det betyder att det behöver finnas tillräcklig yta för att kunna hålla angivet avstånd mellan olika sällskap för att anordnaren ska kunna släppa in det högsta antal deltagare som föreslås i begränsningsförordningen, 50 stående inomhus och 600 stående utomhus. Detta föreslås gälla även när en anordnare delar upp deltagarna i sektioner.
- För allmänna sammankomster och offentliga tillställningar där anordnaren delar upp lokalen, området eller utrymmet i sektioner föreslås att det ska finnas separata in- och utgångar till varje sektion samt att deltagarna inom varje sektion ska ha tillgång till servicefaciliteter. Det ska även vara ett avstånd mellan sektionerna. Därutöver föreslås allmänna råd för att undvika trängsel, t.ex. olika tider för in- och utsläpp för sektionerna samt hur sektionerna kan skiljas åt.
- En offentlig tillställning i form av en idrottstävling utomhus i vilka allmänheten kan delta som utövare och som huvudsakligen genomförs i skog, på väg eller i eller på vatten föreslås omfattas av de regler som finns för motionslopp. Dessa arrangemang omfattas även av de allmänna råden om allmänna sammankomster och offentliga tillställningar till begränsningsförordningen.
- Folkhälsomyndigheten avser även att upphäva föreskrifterna om ett maxantal deltagare vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar (9 och 10 §§ i de aktuella föreskrifterna).

Föreskriftsändringarna planeras träda i kraft den 1 juli 2021, under förutsättning att regeringen beslutar enligt sina tidigare remitterade förslag till ändringar i begränsningsförordningen.

Visitans synpunkter på förslagen

Olika restriktioners påverkan på företagen i besöksnäringen

Företagen i besöksnäringen – restauranger, hotell, konferensanläggningar, nöjesparker, nattklubbar, skidanläggningar och campingplatser m.m. – har drabbats oerhört hårt till följd av coronapandemin och de restriktioner som redan har införts i samband med denna. Särskilt hårt har företagen drabbats av restriktionerna i lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen med anslutande föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2020:37) från Folkhälsomyndigheten med bl.a. nu gällande krav att alla serveringsställen ska stänga för förtäring på stället kl. 22.30, den tidigare gällande förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar samt den till och med den 11 april 2021 gällande förordningen (2020:956) om tillfälligt förbud mot servering av alkohol.

Begränsningarna av antalet deltagare vid offentliga tillställningar medförde under lång tid i praktiken ett näringsförbud för exempelvis landets nöjesparker, då de som tivolinöjen är att betrakta som offentliga tillställningar enligt ordningslagen. Även konsertarrangörer och nattklubbar har drabbats oerhört hårt av dessa regleringar och gör så fortfarande.

Regeringen har genomfört ändringar i förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 som innebär vissa lättnader i begränsningarna vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar samt föreslagit ytterligare lättnader. Ingreppande restriktioner vid sådana arrangemang kommer dock att kvarstå ytterligare en tid.

Visita är helt och fullt på det klara med att människors hälsa alltid måste sättas i främsta rummet och vi har mycket stor respekt och förståelse för att olika typer av åtgärder måste vidtas för att motverka spridningen av covid-19. I detta ligger också att förändringar kan komma att behöva ske och ytterligare åtgärder vidtas beroende på hur smittspridningen utvecklas. Visita och våra medlemsföretag har nu i drygt ett års tid vidtagit en mängd åtgärder för att bidra till att motverka smittspridning och för att efterleva de restriktioner som gäller och vi ser detta som en självklar och viktig uppgift.

Det företagen nu så akut behöver – och har behövt under en längre tid – är i första hand rimliga förutsättningar att bedriva sina verksamheter på ett så normalt och fungerande sätt som möjligt. De restriktioner som har införts i samband med coronapandemin har för de flesta av Visitas medlemsföretag inneburit mycket allvarliga begränsningar i och i vissa fall ett fullständigt omöjliggörande av driften av verksamheten, dvs. i praktiken ett näringsförbud.

Restriktioner får inte vara mer ingripande än nödvändigt och behovet av dem måste omprövas löpande

Visita vill återigen – som vi gjort under hela denna pandemi – betona den stora vikten av att nödvändigheten av olika typer av restriktioner samt omfattningen av och innehållet i dem alltid övervägs mycket noggrant. Mer omfattande och långtgående restriktioner än vad som verkligen bedöms vara nödvändigt och proportionerligt för att motverka smittspridning måste undvikas. Och på motsvarande sätt som det måste ske en noggrann avvägning av behovet av införande av olika restriktioner är det av stor vikt att de också bedöms och omprövas löpande.

Så snart regler som på olika sätt begränsar eller hindrar verksamheterna inte längre kan motiveras måste de också upphävas.

Synpunkter på nu föreslagna föreskriftsändringar

Visita anser att begränsningen av antalet deltagare i ett sällskap bör sättas högre än fyra. I övrigt har vi inget att erinra mot nu föreslagna ändringar.

Visita vill dock framhålla vikten av att de begränsningar som Folkhälsomyndigheten tidigare infört i föreskrifterna om bl.a. beräkning av maxantalet besökare för stadigvarande tivolinöjen lättas snarast möjligt. Det är också av största vikt att ytterligare lättnader som ger reella möjligheter för bl.a. nattklubbar att anordna offentlig tillställning i form av dans sker så snart det bedöms vara möjligt ur smittspridningssynpunkt.

Eventuella begränsningar måste åtföljas av direkt stöd till företagen

Visita vill återigen framhålla att det redan nu föreligger ett mycket stort och akut behov av att förlänga, förbättra och utöka olika statliga stödåtgärder för företagen i besöksnäringen, för att stötta dem igenom krisen och rädda arbetstillfällena. Om begränsningar av verksamheter fortsatt sker genom bibehållande av restriktioner av olika slag – även om vissa lättnader sker – kommer det att ytterligare drabba dessa enormt hårt. Det är då också ofrånkomligt att de redan drabbade företagen i än högre grad kommer att behöva ännu mer omfattande, förbättrat och förlängt ekonomiskt stöd.

De stödåtgärder som hittills har införts har haft uppenbart svårt att nå ut till många företag i besöksnäringen i tillräcklig omfattning och efter att olika typer av restriktioner det senaste halvåret införts eller skärpts ytterligare är läget än mer akut. Tiotusentals jobb för inte minst unga och utlandsfödda har redan gått förlorade i kölvattnet av hur restriktionerna slår mot besöksnäringen.

Det är – för att rädda jobb och företag från ytterligare förödande konsekvenser – helt nödvändigt att ett stödsystem ersätter den typ av begränsningar som i detta sammanhang är aktuella.

Företagen har nu levt med begränsningar i rätten att hålla sina verksamheter öppna och att bedriva dem på ett normalt sätt under mer än 15 månaders tid. Då dessa näringsförbud bygger på beslut från staten behöver självklart staten kompensera företagen fullt ut för det intäktsbortfall som förbudet att hålla serveringsställena öppna för förtäring på stället har medfört. Det behöver omgående införas ett direkt stöd till företagen där dessa ges 100 procents ersättning för de intäktsbortfall som skett till följd av restriktionerna. Ett sådant stöd bör gälla retroaktivt, börja betalas ut omgående och finnas kvar under hela den period då olika begränsningar gäller.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Stefan Lundin
Chefsjurist